

Joensuun Perussuomalaisten valtuustoryhmän ynnä muiden valtuustoaloite johdonmukaisten viestintä- ja kumppanuuskäytänteiden edistämiseksi

KV 23.05.2022 § 57

Joensuun Perussuomalaisten valtuustoryhmä jätti 23.5.2022 valtuuston puheenjohtajalle valtuustoaloitteen johdonmukaisten viestintä- ja kumppanuuskäytänteiden edistämiseksi.

Valtuustoaloitteen olivat allekirjoittaneet myös Jarmo Pippola ja Mika Piironen.

Päätös:

Lähetettiin kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

KH 24.10.2022 § 379

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 30.5.2022 lähettää asian viestintä- ja tapahtumapalvelujen valmisteltavaksi.

Joensuun perussuomalaisten valtuustoryhmä jätti kaupunginvaltuuston kokouksessa 23.5.2022 valtuustoaloitteen johdonmukaisten viestintä- ja kumppanuuskäytäntöjen kehittämiseksi. Valtuustoaloitteessa vaaditaan, että kaupunki noudattaa viestintä-, vieraanvaraisuus- ja kumppanuuskäytännöissään hallintolain objektiviteettiperiaatteen mukaista asiallisuutta sekä puolueettomuutta. Valtuustoaloitteessa vaaditaan, että eri etujärjestöjä kohdeltaisiin tasapuolisesti ja myös päivitetään kaupungin liputusohjeet Seinäjoen kaupungin esimerkin mukaiseksi hallintolain objektiviteettiperiaatteeseen perustuen. Valtuustoaloite liittyy Joensuun kaupungin osallistumiseen Pohjois-Karjalan Pride-viikkoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Joensuun kaupunki osallistui vuonna 2022 järjestettävään Pohjois-Karjalan Pride-viikkoon liputtamalla kaupungintalon tornissa sateenkaarilipulla, tiedottamalla tapahtumasta kaupungin kanavissa ja kutsumalla kaupunkilaisia, päättäjiä ja kaupungintyöntekijöitä sateenkaarikulkueeseen.

Miksi kaupunki osallistui yllä mainitulla tavalla maakunnan Pride-viikkoon?

Yleisradio uutisoi sateenkaarinuorten kokemasta turvattomuudesta, häirinnästä ja syrjinnästä maaliskuussa 2022. Uutisen mukaan alueen sateenkaarinuoret kokevat syrjintää, häirintää ja jopa väkivallan uhkaa useammin. Myös Joensuussa Pohjois-Karjalan Seta ry:n järjestämä Pride-viikko ja sen yhteydessä yhdistyksen järjestämä sateenkaariliputus ovat useana vuonna kokenut ilkivaltaa ja häirintää. Esimerkiksi Joensuussa sateenkaarilippuja on poistettu lipputangoista ja tuhottu sekä tapahtumaan osallistuvat henkilöt ovat kokeneet häirintää. Joensuun kaupunki otti kantaa Yleisradion uutisointiin tuomitsemalla sateenkaarinuoriin kohdistuvat häirinnän ja syrjinnän. Kaupunki totesi kannassaan, että kaupungin lakisääteinen velvollisuus on edistää yhdenvertaisuutta.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen koululaisten hyvinvointikyselyn (2019) mukaan sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöt kokevat kiusaamista, fyysistä uhkaa, ahdistelua, henkistä väkivaltaa ja fyysistä väkivaltaa muita sukupuoli- ja seksuaaliryhmiä enemmän. Tutkimuksen tulokset osoittavat, että sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvilla nuorilla oli muihin nuoriin nähden huomattavasti enemmän terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä haasteita. Haasteisiin tulisi välittömästi puuttua.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu itsenäisenä ja riippumattomana viranomaisena on myös ottanut kantaa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin sekä Pride-tapahtumiin kohdistuvaan häirintään ja vihaan liittyen. Kuluneena kesänä useisiin Pride-tapahtumiin on kohdistunut häirintää. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin on kohdistettu vihaa ja heidän oikeuksiaan on kyseenalaistettu julkisessa keskustelussa. Erityisen huolestuttavaa on nuorten kokema syrjintä, häirintä ja väkivallan pelko. Yhdenvertaisuusvaltuutettu korostaa, että viranomaisilla, työnantajilla ja koulutuksenjärjestäjillä on velvollisuus puuttua häirintään ja syrjintään sekä edistää aktiivisesti yhdenvertaisuutta.

Kaupungin turvallisuussuunnitelman tavoitteena on varmistaa kaikkien kuntalaisten syrjimättömyys ja yhdenvertainen kohtelu julkisissa palveluissa ja yleisissä tiloissa. Turvallisuussuunnitelman mukaisesti Joensuun paikalliset turvallisuustoimijat reagoivat yhteistyössä välittömästi, mikäli Joensuussa ilmenee akuutteja yhdenvertaisuuden ja syrjimättömyyden periaatteita rikkovia ilmiöitä tai turvallisuutta vaarantavia yksittäisiä tapauksia.

Joensuun kaupungin turvallisuustyöryhmässä päätettiin puuttua sateenkaarinuorten turvattomuuteen perustamalla akuutti yhdenvertaisuustyöryhmä. Työryhmään kutsuttiin kaupungin eri yhteistyökumppaneita, viranomaisia, järjestöjä ja oppilaitoksien edustajia muodostamaan tilannekuvaa ja arvioimaan turvallisuustoimenpiteitä. Työryhmässä suositeltiin kaupungin vahvempaa osallistumista Pride-viikkoon.

Sateenkaarinuorten kokemaan turvattomuutta ja Pride-viikkoon osallistumista käsiteltiin kaupungin johtoryhmässä 21.3.2022. Turvallisuustyöryhmän yhdenvertaisuustyöryhmässä asiaa käsiteltiin 15.2.2022, 5.4.2022 ja 4.5.2022. Näiden lisäksi Pride-viikon toimia ja erilaisiin teemapäiviin osallistumisen periaatteita käsiteltiin osallisuus- ja vetovalmentajien kokouksessa 28.4.2022. Yhdenvertaisuusteemaa käsiteltiin myös kaupungin ja oppilaitosten välisessä opiskelija-asioiden yhteistyöryhmässä 22.9.2022.

Yhdenvertaisuus kaupungin strategiassa

Joensuun kaupungin konsernistrategia määrittää kaupungille seuraavat arvot:

- Joensuussa kuuntelemme toisiamme. Rakennamme kaupunkiamme ja palvelujamme niin, että ne palvelevat joensuulaisia mahdollisimman hyvin. Meitä on helppo lähestyä ja teemme asiat yhteistyössä. Päätöksentekomme on avointa ja läpinäkyvää.
- Ihmiset tekevät Joensuun. On monta tapaa olla joensuulainen. Kunnioitamme toisiamme ja annamme jokaisen elää oman näköistään elämää. Kohtelemme kaikkia ihmisiä oikeudenmukaisesti. Toivotamme kaikki ihmiset tervetulleeksi.
- Yhdessä tekemällä uskallamme kokeilla ja luoda uutta. Kaikkea toimintaamme leimaa jatkuvan kehittämisen periaate ja näytämme suuntaa meille tärkeissä asioissa.
- Varmistamme kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja kaupunkimme tulevaisuuden toimimalla taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävästi. Joensuu on turvallinen paikka asua. Elämme upean luonnon ympäröimänä ja vaalimme sen säilymistä myös tuleville sukupolville.

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen on kuntien lakisäätöiden velvollisuus

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen kytkeytyy vahvasti lainsäädäntö. Suomen perustuslain mukaan ketään ei saa asettaa ilman hyväksyttävää perustetta eri asemaan sukupuolen, iän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, mielipiteen, vakaumuksen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien laatiminen

ovat laissa määritettyjä veloitteita kunnille, viranomaisille, oppilaitoksille sekä työnantajille. Joensuun kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa määritellään kaupungin yhdenvertaisuuden edistämisen työtä ja toimenpiteitä.

Myös positiivisesta erityiskohtelusta säädetään yhdenvertaisuuslaissa. Positiivisessa erityiskohtelussa on kyse tosiasiallisen yhdenvertaisuuden turvaamiseksi tarpeellisista erityistoimenpiteistä, joilla parannetaan tiettyyn ryhmään kuuluvien henkilöiden asemaa ja olosuhteita. Kaikkien ihmisten samanlainen kohtelu ei aina riitä tosiasiallisen yhdenvertaisuuden saavuttamiseen. Tosiasiallisen yhdenvertaisuuden toteutuminen voi edellyttää syrjinnälle erityisen alttiin ryhmän erityistarpeiden huomioon ottamista. Tällöin kyseeseen voi tulla positiivinen erityiskohtelu.

Yhdenvertaisuuslain mukaan siis sellainen oikeasuhtainen erilainen kohtelu, jonka tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen, taikka syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen, ei ole syrjintää. Positiivinen erityiskohtelu on sallittua myös tilanteissa, joissa ei varsinaisesti ole kyse syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäisemisestä tai lievittämisestä. Yhteiskunnassa heikommassa asemassa olevien henkilöiden tukeminen voi olla perusteltua, vaikka heikomman aseman ei voida osoittaa johtuvan syrjinnästä.

Hallintolain objektiviteettiperiaatteesta

Hallintolain 6 §:ssä säädetään, että viranomaisten toimien on oltava puolueettomia. Tämä säännös pitää sisällään hallinto-oikeudellisen objektiviteettiperiaatteen. Periaatteen keskeinen sisältö on se, ettei hallintotoiminta saa perustua epäasiallisiin ja hallinnolle muuten vieraisiin perusteisiin. Hallintolain perusteluissa mainitaan puolueettomuutta vaarantavana esimerkkeinä ystävien suosinta, henkilökohtaisen hyödyn tavoittelu ja julkisyhteisön erityisten etujentavoittelu. Edelleen perusteluissa korostetaan sitä, että viranomaisen päätöksenteon ja toiminnan yleensäkin on oltava puolueetonta ja objektiivisesti perusteltavissa.

Kun Pride-viikon liputtamisella ja toimenpiteillä on pyritty osoittamaan tukea yhteiskunnassa turvattomuutta ja syrjintää kokevalle ihmisryhmälle, liputtamisen ja toimenpiteiden ei voi sanoa perustuneen hallinnolle epäasiallisiin tai muuten vieraisiin perusteisiin taikka perusteisiin, joita ei voisi objektiivisesti perustella. Tavoitteena on ollut myötävaikuttaa yhdenvertaisuuslain mukaisesti yhdenvertaisuuden edistämiseen Joensuussa ottaen huomioon myös lain antamat mahdollisuudet positiiviseen erityiskohteluun.

Kaupungin liputtamisen periaatteista

Joensuun kaupunki liputtaa kiinteistöissään sisäministeriön laatiman ohjeiden mukaisesti ja liputtamisen järjestämisestä vastaa kiinteistöhoito. Tämän lisäksi kaupunki voi luvittaa esimerkiksi Itä- ja Länsisiltojen lipputankoja luvanhakijoille esimerkiksi erilaisten tapahtumien käyttöön. Pohjois-Karjalan Seta ry on vuosittain vastannut Joensuussa järjestettävästä liputuksesta luvanvaraisesti.

Johtuen sateenkaarinuorten kokemasta turvattomuudesta ja liputukseen liittyvästä ilkeäoikeudellisesta Joensuun kaupungin johtoryhmä päätti osoittaa tukensa sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöille liputtamalla kaupungintalon tornissa Pohjois-Karjalan Pride-viikon ajan. Edellisenä vuonna sateenkaariliputuksesta vastasi Pohjois-Karjalan Seta ry. Liputuksen järjestämällä ja tiedottamalla Pride-viikon toimista tuotiin esille, että kaupunki tuomitsee sateenkaarinuoriin kohdistuvan häirinnän ja syrjinnän, ja että kaupungin lakisääteinen velvollisuus on edistää yhdenvertaisuutta. Tämän lisäksi kaupungintalon tornissa liputtamalla ehkäistiin sateenkaariliputukseen kohdistuvaa ilkeäoikeutta.

Edellä kirjoitetun perusteella voidaan todeta, että Joensuun kaupunki edisti johdonmukaisesti yhdenvertaisuutta puuttamalla ajankohtaiseen sateenkaarinuorten kokemaan syrjintään ja häirintään toimimalla lainsäädännön, kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman ja turvallisuussuunnitelman mukaisesti.

Kaupungin yleisenä periaatteena on järjestää liputukset sisäministeriön ohjeiden mukaisesti. Tämän lisäksi eri tapahtumajärjestäjillä ja luvanhakijoilla on oikeus luvanvaraisesti järjestää liputus Itä- ja Länsisillalla, jolloin liputuskäytäntö on kaikkien saatavilla yhdenvertaisesti. Kaupungintalon tornissa liputettiin sateenkaarilipulla Pohjois-Karjalan Pride-viikolla yllä mainituista painavista syistä johtuen.

Lisätietoja Joensuun kaupungin yhdenvertaisuustyöstä löytyy verkko-osoitteesta <https://www.joensuu.fi/yhdenvertaisuus>.

Valmistelija: markkinointijohtaja

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

merkitä edellä olevan vastauksena Joensuun Perussuomalaisten valtuustoryhmän ynnä muiden valtuustoaloitteeseen ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

KV 14.11.2022 § 130
3682/00.02.00.03/2022

Ehdotus:

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

merkitä edellä olevan vastauksena Joensuun Perussuomalaisten valtuustoryhmän ynnä muiden valtuustoaloitteeseen ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Keskustelu:

Asiassa käytiin keskustelu, jossa 10 valtuutettua käytti puheenvuoroja.

Keskustelussa valtuutettu Jaakko Leppänen esitti asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi.

Valtuutettu Outi Mara kannatti Jaakko Leppäsen tekemää palautusesitystä.

Päätettyään keskustelun palauttamisen osalta, puheenjohtaja totesi, että kannatetusta palautusesityksestä on äänestettävä Cloud Meetingissä, jolloin niiden, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista tulee äänestää JAA, ja niiden, jotka kannattavat palauttamista, tulee äänestää EI.

Toimitetussa äänestyksessä annettiin 48 JAA-ääntä, 9 EI-ääntä, 2 tyhjää, yhteensä 59 ääntä.

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginvaltuusto on päättänyt jatkaa asian käsittelyä.

Tämä jälkeen viisi valtuutettua käytti vielä asiassa puheenvuoroja.

Keskustelussa ei tehty päätösesityksestä poikkeavia esityksiä.

Päätös:

Puheenjohtaja totesi, että edellä selostetun käsittelyn tuloksena kaupunginvaltuusto on päättänyt hyväksyä kaupunginhallituksen päätösesityksen.

Valtuustoaloite johdonmukaisten viestintä- ja kumppanuuskäytänteiden edistämiseksi

Hallintolain objektiviteettiperiaate edellyttää viranomaisilta asiallista ja puolueetonta toimintaa. Hyvään hallintoon katsotaan myös tarkoituksidonnaisuuden periaate, jonka mukaan viranomaisella ei saa olla toiminnassaan väriä vaikuttimia eikä harkintavaltaa saa käyttää väärin. Yhdenvertaisuusperiaate velvoittaa tasapuoliseen kohteluun, johdonmukaisuuteen ja syrjimättömyyteen.

Me allekirjoittaneet katsomme, että Joensuun kaupungin johtoryhmän päätös 21.3.2022 mm. ottaa Pride-liputus hoidettavakseen toimii edellä mainittujen hyvän hallinnon periaatteiden vastaisesti. On mielestämme ongelmallista, että esimerkiksi kaupungin tiedottaja kutsuu henkilöstöä ja kaupunginvaltuutettuja osallistumaan yksittäiseen mielenosoituskulkueseen ja markkinoi sitä kaupungin tiedotuskanavia hyödyntäen.

Julkishallinnon viranhaltijoiden tehtävien hoidon kannalta ei ole tarkoituksenmukaista omavaltaisesti päättää ottaa osaa, saati puolia poliittisesti tai muutoin näkemyksellisesti herkkiin arvokysymyksiin eikä liioin tunnustaa, julistaa tai muulla tavalla edistää minkään kaupunginhallinnon ulkopuolisen intressitahon ideologiaa tai muita pyrkimyksiä sen nimissä. Toisin kuin esimerkiksi viralliset valtion tai kunnan tunnukset, jotka enemmän yhdistävät kuin erottelevat kansalaisia, sateenkaaritunnus ei edusta sen enempää valtiota tai kuntaa vaan rajatun viiteryhmän ajamaa liikettä, jonka aktivismia ja mielipidevaikuttamista toteuttaa paikallinen etujärjestö.

Joensuun kaupungin viranhaltijoiden harjoittama erityiskohtelu ei ole mielestämme oikeasuhtaista eivätkä erilaisen kohtelun oikeuttamisperusteet täyty. Mikäli Pride-liputusta aiotaan vastedes jatkaa kaupungin toimesta, tulisi viranhaltijoiden kyetä myös oikeudellisesti perustelemaan, millä ehdoin muut kansalaisjärjestöt, liikkeet ja yhteenliittymät ovat oikeutettuja kaupungin valjastamiselle omaksi äänenkannattajakseen ja tavoitteiden edistäjäksi. Tällaisenkin ratkaisun katsoisimme kuitenkin mahdollistavan tarpeettoman laajan tarkoituksenmukaisuusharkinnan ohjetta soveltavalle viranhaltijalle.

Hakemaamme ratkaisukäytäntöä on toteuttanut esimerkiksi Seinäjoen kaupunginvaltuusto päätöksessään 25.4.2022 § 49 hyväksyä seuraavanlainen liputusohje:

Suomen lakeja noudattavan sekä Seinäjoen kaupungin arvoja ja strategisia tavoitteita vastaavan järjestön liputus voidaan toteuttaa Suomen lipulla kaupungintalolla ja/tai virastotalolla. Liputus järjestön omalla lipulla voidaan toteuttaa esimerkiksi tapahtumapaikalla tai katujen varsilla järjestön omasta toimesta.

Me allekirjoittaneet vaadimme, että Joensuun kaupunki noudattaa viestintä-, vieraanvaraisuus- ja kumppanuuskäytänteissään hallintolain objektiviteettiperiaatteen mukaista asiallisuutta sekä puolueettomuutta, eri etujärjestöjen suhteen tasapuolista kohtelua ja siten päivittää mm. liputusohjeistuksensa Seinäjoen esimerkin mukaiseksi.

Joensuussa 23.5.2022

Joensuun Perussuomalaisten valtuustoryhmä

JAAKKO
LEPPÄNEN
Antti Mäen
Timo Väärinen
(TIMO VÄÄRINEN)

Marjatta Rätö
(Marjatta Rätö)
Zeno Bogdanoff
JARI KORTONEN

Valtuustoaloitteen ovat
allekirjoittaneet sähköisesti:
Asseri Kinnunen, Jussi Wihonen

Jussi Wihonen
NIKA PIIRONEN

14.11.2022

Äänestystulosraportti

Toimielin Kaupunginvaltuusto
Kokous Kaupunginvaltuusto 14.11.2022

§ 130 Joensuun Perussuomalaisten valtuustoryhmän ynnä muiden valtuustoaloite johdonmukaisten viestintä- ja kumppanuuskäytänteiden edistämiseksi

Jaa esittelijän ehdotus/ Ei palautetaan uudelleen valmisteltavaksi/ Tyhjä

Annettuja ääniä yhteensä 59

Äänet vaihtoehdoittain

Jaa	48
Ei	9
Tyhjä	2

Äänet äänestäjittäin

Wihonen Jussi	Ei
Leppänen Jaakko	Ei
Korhonen Jari	Ei
Piironen Mika	Ei
Mara Outi	Ei
Bogdanoff Eero	Ei
Vornanen Timo	Ei
Kinnunen Asseri	Ei
Räty Marjatta	Ei
Häkki Maura (Saarelainen Antti)	Jaa
Kontiokorpi Anniina	Jaa
Honkanen Anu	Jaa
Kukkonen Pekka	Jaa
Keskisalo Pentti	Jaa
Väistö Matti	Jaa
Puustinen Timo	Jaa
Pyöriäinen Jasmin	Jaa
Tielinen Ari	Jaa
Torni Anni	Jaa
Elo Timo	Jaa
Eskelinen Seppo	Jaa
Vanhanen Helmi	Jaa
Hirvonen Jukka	Jaa
Nuutinen Tapani	Jaa
Mainonen Jenni	Jaa
Holopainen Hannu	Jaa
Pippuri Arto	Jaa
Nuutinen Jere	Jaa
Timonen Ville-Pekka (Kuivalainen Maija)	Jaa
Poutanen Wilma	Jaa
Puustinen Pekka	Jaa
Dannenberg Alia	Jaa
Kaita Karita	Jaa
Hjälmi Heli	Jaa
Mäkisalo-Ropponen Merja	Jaa
Vuojärvi Petja	Jaa
Tahvanainen Petteri	Jaa
Hulmi Helena	Jaa
Partanen Ella	Jaa
Porokka Jouni	Jaa
Eloranta Satu-Sisko	Jaa
Järvinen Anni	Jaa

Eteläpää Päivi	Jaa
Pesonen Matti (Räty Margareetta)	Jaa
Törmälä Anssi	Jaa
Vehviläinen Anu	Jaa
Parikka Tuula (Mustonen Juha)	Jaa
Laitila Sami	Jaa
Koskinen Sari	Jaa
Heinonen Eila	Jaa
Savolainen Terhi	Jaa
Ketonen Matti	Jaa
Laasonen Jenni	Jaa
Kärkäs Joakim	Jaa
Toivanen Ville	Jaa
Autti Hannele (Mikkonen Krista)	Jaa
Meriläinen Juhani (Mikkonen Virve)	Jaa
Huovinen Sari	Tyhjä
Rossi Hannes	Tyhjä